

To: [redacted] [redacted] [redacted]@rivm.nl]
Cc: [redacted] [redacted] [redacted]@rivm.nl]; [redacted] [redacted]@rivm.nl]
From: [redacted]
Sent: Thur 4/30/2020 8:43:15 AM
Subject: RE: Vragen en antwoorden desinfectiemiddelen versie 0.4
Received: Thur 4/30/2020 8:43:16 AM

Hoi [redacted]

Dank je. Ik stem het verder af.

Oppervlakken Q&A en onderbouwing is via mij inderdaad. Er staat bij de Q&A al een stukje onderbouwing (zie onder). Maar ik heb nieuwe artikelen. Probleem blijft – net als bij aerosolen – dat het vooral RNA detectie is...

--

Kan ik ziek worden van het nieuwe coronavirus als ik ergens spullen of oppervlakken aanraak of vastpak?

De kans is klein dat je ziek wordt als je spullen of oppervlakken aanraakt of vastpakt, zoals post, pakketjes of een bos bloemen. De kans wordt nog kleiner als je regelmatig de handen wast en voorkomt dat je na het aanraken met de handen in het gezicht komt. Als je weet dat de eigenaar van de spullen ziek is, was dan je handen zodra daar gelegenheid voor is.

Besmetting door een bacterie of virus via oppervlakken is mogelijk [1]. Voor coronavirussen die SARS severe acute respiratory syndrome en MERS Middle East Respiratory Syndrome veroorzaken is het echter niet duidelijk of oppervlakken een rol spelen [2]. Inmiddels blijkt uit onderzoek dat het nieuwe coronavirus wel enige tijd kan overleven op verschillende materialen [3,4]. Deze onderzoeken vonden plaats onder gecontroleerde en ideale omstandigheden. Het is mogelijk dat weersinvloeden en een hogere luchtvochtigheid tot minder virusdeeltjes leiden [4,5]. De hoeveelheid virus dat via een ziek persoon op een oppervlak terecht komt zal ook sterk verschillen.

De belangrijkste besmettingsroutes blijven overdracht via druppels door niezen/hoesten en via de handen. Volg daarom de bestaande hygiëeadvies en maatregelen die voor iedereen gelden.

--

Groet, [redacted]

Van: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Verzonden: donderdag 30 april 2020 10:34
Aan: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
CC: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>; [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Onderwerp: RE: Vragen en antwoorden desinfectiemiddelen versie 0.4

Ha [redacted]

Wat mij betreft beiden prima stukken.

Goed als jij het verder afstemt met de ministeries voordat het geplaatst wordt.

Ik wil het graag nog even zien voordat het erop komt.

We krijgen ook steeds meer vragen over besmetting via oppervlakken en de tekst in onze richtlijn. Ik zou daar ook nog wat bij willen voegen.. Dan kan dat tegelijkertijd online.

Had jij daar ook niet onderzoek naar gedaan? Heb je daar een overzicht van? Ben even kwijt hoe en wat.. In ieder geval zal ik een voorstel doen en daarvan weer aan jouw vragen of je er naar zou willen kijken.

Verder dat legionella stuk heb je met [redacted] afgestemd, dat kan ik het dossier water.

Groet,

[redacted]

From: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Sent: woensdag 29 april 2020 18:37
To: [redacted] <[redacted]@rivm.nl>
Subject: FW: Vragen en antwoorden desinfectiemiddelen versie 0.4

Graag naar [redacted] beantwoorden.

From: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Sent: woensdag 29 april 2020 11:04
To: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Cc: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Subject: FW: Vragen en antwoorden desinfectiemiddelen versie 0.4

Hoi 5.1.2e

De Ministeries van IenW 5.1.2e en VWS (5.1.2e) zouden graag zien dat er Q&A's worden toegevoegd over desinfectie i.v.m. COVID-19. Hier zijn nl veel vragen over; vooral m.b.t. handdesinfectie. Ik heb VSP gevraagd een voorstel te maken. In de bijlage het voorstel. Mijn commentaar hebben ze in deze versie verwerkt (ik heb alleen nog 1 kleine wijziging gemaakt in deze laatste versie).
Kunnen deze Q&A's, na goedkeuring van iedereen en nadat COM dit heeft geredigeerd, geplaatst worden? De ministeries willen er ook nog naar kijken voordat het geplaatst wordt. Met jullie goedkeuring zal ik de Q&A's naar hun sturen.

Ook toegevoegd een Q&A over legionellarisico's i.v.m. gesloten gebouwen door covid maatregelen. Hierover zijn bij RIVM meerdere (pers)vragen gekomen (waaronder Zembla). Ook is hiervoor veel aandacht in de media ivm het weer openen van gebouwen. Een voorstel voor een Q&A onder kopje Drinkwater is toegevoegd. Ik verneem graag of het akkoord is dat deze Q&A wordt geplaatst (moet nog langs COM).

Groet, 5.1.2e

Van: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Verzonden: dinsdag 28 april 2020 12:59
Aan: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
CC: 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>; 5.1.2e <5.1.2e@rivm.nl>
Onderwerp: Vragen en antwoorden desinfectiemiddelen versie 0.4

Hoi 5.1.2e

Hierbij versie 0.4 met bijdragen van 5.1.2e en mij. In versie 0.3 zie je nog wat meer toelichting op onze keuzes.

Graag kijken of versie 0.4 voor jullie akkoord is. En dan kan het hoop ik naar COM (of Cib-check?).

Groet, 5.1.2e

5.1.2e

National Institute for Public Health and the Environment (RIVM)
Centre for Safety of Substances and Products (VSP)
P.O. Box 1
3720 BA Bilthoven
The Netherlands

5.1.2e